

JERZY SĘK
MAREK DZIUBIŃSKI
MICHAŁ BEDNARSKI

Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska, Politechnika Łódzka, Łódź

Symulacje numeryczne ruchu kropeł cieczy w polu zderzających się strumieni powietrza

Wprowadzenie

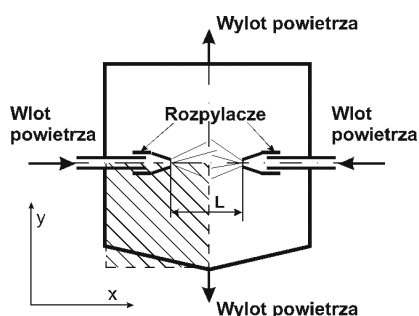
Emulsje należą do dwufazowych układów dyspersyjnych. Stanowią one dużą grupę płynów przetwarzanych w przemyśle spożywczym, kosmetycznym, włókienniczym, farb i lakierów, farmaceutycznym i innych. Produkuje się je za pomocą urządzeń emulgujących różnych typów. Ostatnio rozważane są możliwości wykorzystania do otrzymywania emulsji aparatów działających w oparciu o metodę zderzających się strumieni. Metoda ta pozwala wykorzystać zjawiska zachodzące w strefie zderzenia się dwóch strumieni aerozoli. Powstający w strefie zderzenia obszar o dużej burzliwości i dużych naprężeniach sprzyja otrzymywaniu emulsji o małej średnicy kropeł i wysokiej monodispersyjności [1].

Zasadę działania urządzeń do otrzymywania emulsji metodą zderzających się strumieni przedstawiono w pracy [2]. Jednak hydrodynamika przepływu gazu przez komorę mieszającą takich urządzeń jest bardzo słabo poznana. Niniejszej pracy zawiera wyniki badań uzyskane na drodze symulacji numerycznych, dotyczących hydrodynamiki przepływu gazu w komorze urządzenia emulgującego oraz ruchu kropeł cieczy wtryskiwanej za pomocą wtryskiwacza. Badano w jaki sposób trajektoria kropeł wtryskiwanej cieczy jest zależna od ich średnicy, ich prędkości oraz od odległości pomiędzy rozpylaczami.

Symulacje numeryczne

Aparatura badawcza służąca do otrzymywania emulsji metodą zderzających się strumieni została szczegółowo opisana w pracy [3]. Na rys. 1 przedstawiono schemat budowy komory mieszającej urządzenia z ustawionymi naprzeciwko siebie rozpylaczami pneumatycznymi.

Symulacje działania przedstawionego na rys. 1 urządzenia wykonano korzystając z programu *Fluent*. W ramach tych badań wykonano komputerowy dwuwymiarowy obraz komory urządzenia (Rys. 2). Gaz do komory doprowadzany był dwoma otworami wlotowymi o wysokości 0,01 m, znajdującym się

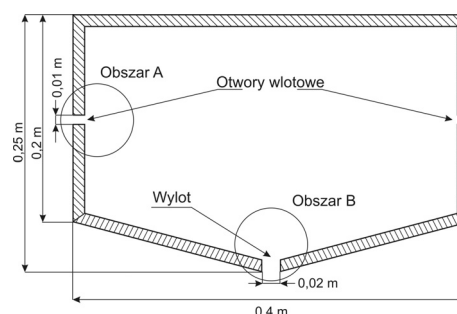

Rys. 1. Schemat budowy komory mieszającej

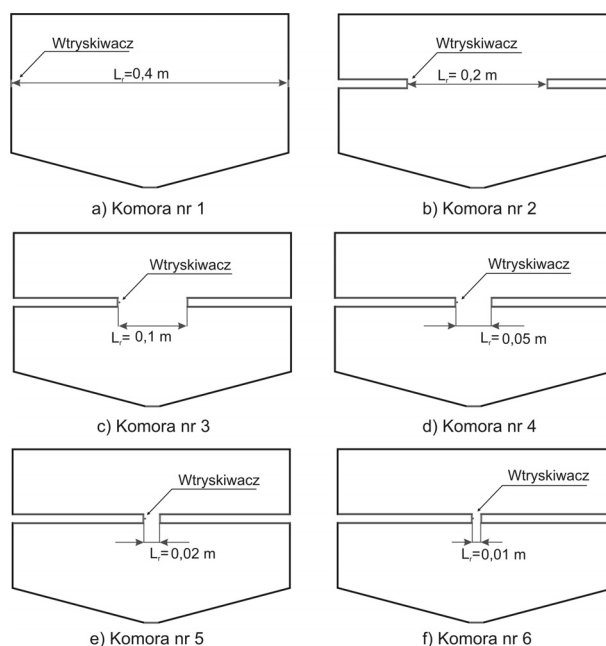
w połowie wysokości ścianki bocznej. Otwór wylotowy został umieszczony w połowie szerokości aparatu w lekko pochylonym dnie.

W celu zbadania wpływu odległości między wtryskiwaczami na kształt trajektorii kropeł cieczy zbudowano dodatkowo pięć komór (Rys. 3). Wymiary zewnętrzne reaktora, wielkość otworów wlotowych i wylotu z komory nie ulegają zmianie. Zmianie ulega odległość między otworami wlotowymi, w wyniku czego w komorze powstają kanały doprowadzające gaz z rozpyloną cieczą.

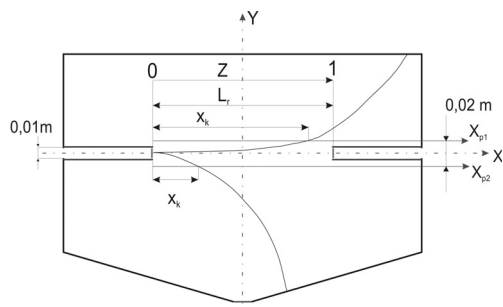
W wyniku przepływu strumieni gazu w komorze urządzenia prostoliniowe trajektorie kropeł wtryskiwanych przez rozpylacz ulegają stopniowemu odchyłaniu w wyniku oddziaływania strumieni przepływającego w komorze gazu, tak jak to przedstawiono na schemacie (Rys. 4).

Rys. 2. Obraz obszaru w którym symulowano przepływ

Rys. 3. Położenie końców rozpylaczy w komorze mieszającej

Rys. 4. Trajektorie kropeł w komorze mieszającej

Przyjęto, że największe prawdopodobieństwo zderzenia się i dalszej fragmentacji mają krople znajdujące się w obszarze wyznaczonym pomocniczymi poziomymi liniami x_{p1} i x_{p2} (Rys. 4). Celem analizy wyników symulacji numerycznych było więc określenie jakie odległości x_k przebywają krople zanim opuszczą obszar wyróżniony obszar zależności od innych parametrów procesu.

Analiza wyników badań

Zasięg kropli cieczy zdefiniowano jako odległość jaką pokonuje kropla cieczy x_k w stosunku do odległości pomiędzy otworami wlotowymi L_r :

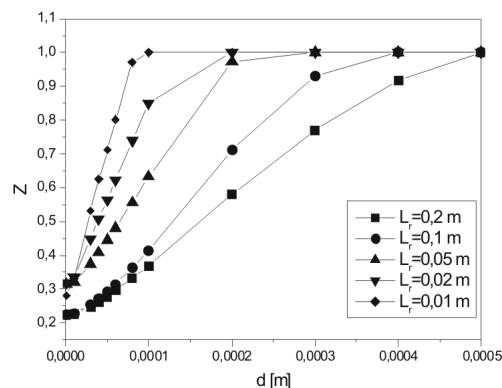
$$Z = \frac{x_k}{L_r} \quad (1)$$

gdzie:

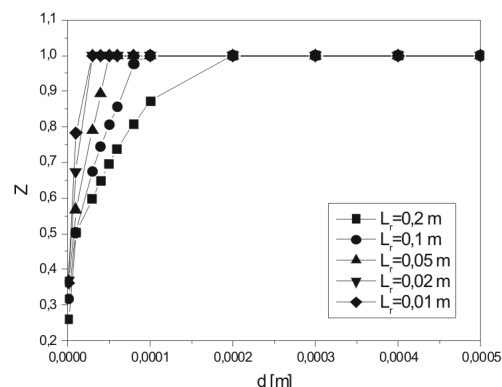
- Z – zasięg kropli cieczy, [-],
- x_k – maksymalna odległość od wtryskiwacza przed opuszczeniem strefy zderzeń, [m],
- L_r – odległość pomiędzy otworami wlotowymi, [m].

Tak zdefiniowany zasięg kropli jest wielkością bezwymiarową, co pozwala to na porównanie jego wartości w poszczególnych komorach. Przyjmuje on wartości od 0 do 1: wartość 0 odpowiada punktowi wtrysku cieczy do komory, natomiast wartość 1 oznacza przebycie przez krople odległości równej odległości pomiędzy otworami wlotowymi do komory.

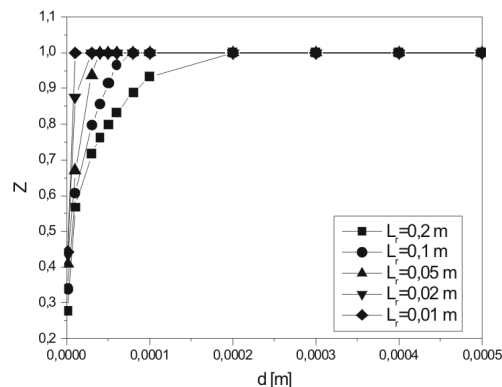
Wyniki badań symulacyjnych zamieszczono na wykresach (Rys. 5–7) jako zależności wielkości Z od średnicy kropeł przy różnych odległościach L_r i różnych prędkościach początkowych kropeł cieczy. Z wykresu (Rys. 5) uzyskanego przy prędkości początkowej kropeł równej $u_0 = 1$ m/s wynika, że przy dużej odległości pomiędzy rozpylaczami $L_r = 0,2$ m tylko krople o największej średnicy $d = 0,0005$ m docierają do przeciwległego rozpylacza. Krople o mniejszych średnicach zostają usunięte przez powstające wiry ze zdefiniowanej strefy zderzeń. W przypadku najmniejszej symulowanej odległości pomiędzy rozpylaczami równej $L_r = 0,01$ m krople o średnicy równej $0,0001$ m i wszystkie większe pozostają w strefie zderzeń. W przypadku większych prędkości przepływu $u_0 = 100$ m/s (Rys. 6) oraz $u_0 = 1000$ m/s (Rys. 7) można zauważyć, że odległość pomiędzy rozpylaczami nie ma istotnego wpływu na pozostawanie kropeł w obszarze zderzania się przeciwnych strumieni. Krople o średnicach rzędu $0,00005$ m

Rys. 5. Wykres zależności $Z = f(d)$ przy $u_0 = 1$ m/s

Rys. 6. Wykres zależności $Z = f(d)$ przy $u_0 = 100$ m/s

Rys. 7. Wykres zależności $Z = f(d)$ przy $u_0 = 1000$ m/s

i mniejszych przebywają odległość $Z = 1$, czyli pozostają w strefie, gdzie zderzenie z kroplami napływającymi z przeciwnego kierunku jest największe.

Uzyskane wyniki symulacji numerycznych wykazały, że wielkością decydującą o poprawnej pracy urządzenia służącego do wytwarzania emulsji metodą zderzających się strumieni nie jest odległość pomiędzy rozpylaczami, ale prędkość wprowadzania kropeł cieczy ze strumieniami gazu.

LITERATURA

1. A. Tamir: *Impinging-streams reactors*, Amsterdam, Elsevier, 1994.
2. A. Tamir, S. Sobhi: *AICHE J.* 31, nr 12, 2089 (1985).
3. Z. Kemblowski, J. Sęk, A. Bobiński, M. Pingot: *Inż. Ap. Chem.* 39, nr 3s, 70 (2000).